

CHP Döneminde Bir Kent Yönetimi Örneği: Nevzat Tandoğan'lı Yıllar ve Başkent Ankara (1929-1946)

Orçun İmga*

Milli Mücadele'nin kazanılması ve sonrasında 13 Ekim 1923 tarihinde başkent ilân edilmesiyle birlikte Ankara, sosyal ve fiziksel anlamda eşine az rastlanır süratte bir değişim sürecine sahne oldu. Bu değişimin temel belirleyicisi ise, yeni kurulan Cumhuriyet'in salt bir yönetsel sistem değişimi olarak algılanmayıp, sosyal yaşamın tüm detaylarına nüfuz edebilen ve toplumu topyekün değiştirebilen yeni bir hayat anlayışı olarak tasarlanması idi. Bu yönüyle Ankara şehri, devlette yaşanan değişimin adeta bir simgesi hâline gelmiş, bu nedenle de kentin imarı, merkezî yönetim ölçeğinde ele alınmış ve ulusal kaynakların ciddi bir bölümü bu yönde sarf edilmiştir. 417 sayılı yasanın çıkarılmasıyla beraber, bir yönetim modeli olarak Ankara Şehremaneti'nin kurulması, 583 sayılı yasa ile büyük imar hareketine yardımcı olacak kamulaştırma çalışmalarının yapılması ve kendine has bir yapılanma olan Ankara Şehri İmar Müdürlüğü'nü kuran 1351 sayılı kanu-

nun yayınlanması, Ankara'ya devlet ölçeğinde verilen değer ve önemin göstergeleri olmuş, ülkenin içinde bulunduğu siyasal iklim, başkentten yerel siyasetini doğrudan etkileyen bir unsur şeklinde ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, yeni belediye kanununun yayımlandığı ve CHP'nin tek parti yönetiminin kurumsallaştığı 1930'lardan çok partili siyasal yaşama geçilen 1946 yılına kadar ki dönem, devlet yönetiminde yaşanan zihniyet değişiminin ve rejimin yeni ideolojisinin doğrudan yansımalarının Ankara ölçeğinde gözlemlenebildiği yıllar olmuştur. Tek parti egemenliği ve parti-devlet bütünleşmesinin hâkim olduğu dönemin tüm belirtilerinin Ankara'da oldukça berrak şekilde izlenebildiği o günlerde, başkentten yerel siyasetine 17 yıl boyunca damgasını vuran en önemli aktör ise, hiç kuşkusuz, dönemin Ankara "İlba ve Şarbayı"¹ Nevzat Tandoğan olmuştur. Bakanlar Kurulu'nda sandalyesi olmayan bir

* Gazi Üniversitesi, Siyaset ve Sosyal Bilimler Doktora Öğrencisi.

¹"Vali ve Belediye Başkanı". Tandoğan, görevde bulunduğu süre zarfında valilik ve belediye başkanlığı görevleri dışında, CHP İl Yöneticiliği ve İmar İdare Reisliği gibi görevleri de yürütmüştür.

bakan kadar, belki daha fazla şöhrete, nüfuza ve söze sahip² olan Tandoğan, tek partili CHP yönetiminin her sözü kanun niteliğinde olan karakteristik bir idarecisiydi. Tandoğan'ın, göreve getirildiği 1929 yılından, intihar ettiği³ 1946 yılına kadar geçen dönemdeki icraatları tek parti yönetiminin hâkim zihniyetinin adeta aynası görünümünde ortaya çıkmıştır.

Adalar Belediye Dairesi Müdürlüğü'nden İsmet İnönü'nün isteğiyle Malatya valiliğine atanan, daha sonra Konya mebusu seçilip bu dönemde Halk Fırkası Bursa ve Balıkesir Bölge Müfettişliği yapan ve sonrasında Ankara'daki görevine başlayan Tandoğan, Atatürk ve İnönü başta olmak üzere, üstlerine karşı olan yakınlığı ve bağlılığı,⁴ çalışkanlık, sadakat ve iş bitiricilik gibi şahsî özellikleri ve 1930 sonrası kent yönetiminin yasal değişimiyle yetki genişliği ve derinliğinin sağladığı imkânlar ile ön plâna çıkmış ve dönemin Ankara'sının "olağanüstü" valisi⁵ olmuş bir idare adamıydı.

Genel olarak değerlendirildiğinde, dönemin kentsel yaşamı ile ilgili en dikkat çekici

nokta, sosyal dönüşümün halkçılık prensibinin yeni yorumu olan "halka rağmen, halk için"⁶ anlayışı çerçevesinde yaşanması olmuştur. Bu boyutuyla değerlendirildiğinde, Tandoğan'ın yönetim anlayışı, tek parti zihniyetine tezat olmaksızın, şehri "demir bir irade" ile yönetmek, bunu gerçekleştirirken devlet büyüklerine hoş görünmek, kentin asayişini sağlamak ve Ankara'yı güzel "göstermek"⁷ biçiminde ifadesini bulmuştur. Bu bakımdan, tek parti döneminin kendi mantığı çerçevesinde, Tandoğan'ın, kent yönetiminde Ankara halkı ile kurduğu ilişkiyi bir "velayet-vesayet" ilişkisi⁸ şeklinde düşünmek yanlış olmaz. Bu yaklaşıma egemen olan temel düşünce, demokratik kaygılar taşımaksızın halkı kötülüklerden koruyarak kentin asayiş bekçiliğini yapmak ve onu eğiterek modernleştirmek olmuştur.⁹ Aslında bu model, Cumhuriyet yönetiminin yaratmaya çalıştığı aydın tipinin görünümüdür. Bu modelde aydın, halkı devletin belirlediği ilkeler doğrultusunda seferber edecek¹⁰ bir nitelikte olmak durumundaydı. Bu yönüyle Tandoğan örneği, yeni rejimin "halk terbiyesi" projesinde ihtiyaç duyduğu modelle bire bir örtüşen bir görünümdeydi ve belki de onun görevde bu kadar uzun süre kalmasının en önemli nedeni de buydu.

Tandoğan'ın uygulamalarında her zaman bir aşırılık ve otoriterlik bulunmaktaydı. Danıştay kararına karşı verdiği "Burada benim

²BAYMAN, Mustafa Adli, *Tandoğan, Şahsiyeti, Ölümü, Hatıraları*, Tan Matbaası, İstanbul, 1949, s.50

³Diğer nedenlerle birlikte, Tandoğan'ın intiharına sebep olan başlıca olay, dönemin Genelkurmay Başkanı Kazım Orbay'ın oğlunun adının karıştığı ve gazetelere "Ankara Cinayeti" olarak yansıyan dava ile ilgili olarak şahsına yöneltilen iddialar olmuştur. Bkz., *Cumhuriyet*, 10 Temmuz 1946.

⁴Tandoğan'ın bu özelliği ile ilgili olarak Atatürk ile arasında geçen şu diyalog ilgi çekicidir: "Atatürk, bir gün kendisine, 'Nevzat!...Senin vâsıf-ı mümeyyizin nedir?' sorusunu yönelir. Tandoğan da bu soruya şu cevabı verir; 'Memleketin bünyesini, hükümetimizin iskeletini teşkil eden Parti'nin sadık bir uzvuyum. Vâsıf-ı mümeyyizim: Yüksek gölgeniz altında emirlerinize amade bir partili olmaktır'. Bkz., BAYMAN, Mustafa Adli, *a.g.e.*, s.78.

⁵KOCABAŞOĞLU, Uygur, "Bir Devir, Bir Şehir, Bir Adam: 1929-1946 Ankara'sı ve Nevzat Tandoğan", *Türk Belediyeciliğinde 60. Yıl Uluslararası Sempozyum Bildiri ve Tartışmalar*, Ankara Büyükşehir Belediyesi Metropol İmar A.Ş. ve IULA-EMME Ortak Yayını, Ankara, 1990, s.193.

⁶Bu ifade, düşünsel temelini, Şevket Süreyya Aydemir'in *Hakimiyet-i Milliye*'de yayınlanan bir yazısından almıştır. Aydemir, bahsi geçen yazıda, halk adamı ya da halk kahramanının, halka uyan değil, halka uygun olanı halka rağmen arayan insan olduğunu ifade etmiştir. Bkz., *Hakimiyet-i Milliye*, 17 Teşrinievvel 1931.

⁷KOCABAŞOĞLU, Uygur, *a.g.t.*, s.209.

⁸KOCABAŞOĞLU, Uygur, *a.g.t.*, s.197.

⁹KOCABAŞOĞLU, Uygur, *a.g.t.*, s.197.

¹⁰CANTEK, L. Funda Şenol, "Yaban"lar ve Yerliler, *Başkent Olma Sürecinde Ankara*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003, s.225.

sözüm geçer!”¹¹ yanıtı, geceleri sokakta dolaşan sarhoşları bir kamyonla kent dışına bırakmak, Atatürk’e ve diğer yöneticilere suikast düzenlenebileceği endişesiyle Bulvar’da içkili eğlence yerlerinin faaliyet göstermesini yasaklamak, görüntünün bozulmaması için köylüler, tulumlu işçiler ve kıyafeti düzgün olmayanlara kentin belirli sokaklarını kapatmak ve ağaçlara çarpan şoförleri dövdürmek gibi olaylar hep o dönemin kendine has otoriter uygulamalarıydı. Tandoğan’ın başkent insanı için bir korku unsuru olmasına neden olan temel yasal dayanak ise, 1934 yılında kabul edilen Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu’nun 18. maddesi olmuştur. 1948 yılına kadar yürürlükte kalan hüküm şu şekildeydi: “Fevkalade hâllerde ve devletin emniyet ve selametini ve içtimai nizamı tehdit ve ihlal kabiliyetini haiz vaziyetlerde, bu hal ve vaziyetleri ihdas edeceklerine veya devamına müessir olacaklarına şüphe edilenleri, sebep ortadan kalkıncaya kadar, polis nezaret altına alabilir ve umumi ve hususi vasıtalarına vaziyet edebilir. Bu hal ve vaziyetin ve devamının takdiri en büyük mülkiye amirine aittir”.¹² Görüldüğü gibi, bu madde, nesnellığı kolaylıkla ölçülemeyen koşullara bağlı olarak mülki amirin yetkisiyle, kişi güvenliğini ortadan kaldırmaktaydı. Bu yaklaşımın bir uzantısı olarak, basın üzerindeki denetim de oldukça fazlaydı. Herhangi bir cinayet veya hırsızlıkla ilgili bir haber, kentte asayişin bozuk olduğunu düşündürür gerekçesiyle gaze-

¹¹O yıllarda, belediyeyle arasında çıkan bir anlaşmazlık üzerine, bir müteahhit Danıştay’a başvurmuş, Danıştay yürütmenin durdurulması kararını almıştı. Kararın belediye yetkililerince tanınmaması üzerine müteahhit Tandoğan’ın huzuruna çıkmış, “Efendim, Danıştay’ın kararını belediye yetkilileri tanımıyor”, şeklinde bir şikâyetle bulunmuştu. Bunun üzerine Tandoğan, Danıştay karar suretini müteahhidin elinden alarak parçalayıp suratına fırlatır ve “Burada benim sözüm geçer” der. Bkz: KARAKUŞ, Emin, *40 Yıllık Bir Gazeteci Gözü İle İşte Ankara*, Hürriyet Yayınları, İstanbul, 1977, s.12.

¹²KOCABAŞOĞLU, Uygur, *a.g.t.*, s.200.

telere intikal ettirilmemekteydi. Nitekim, Ankara Palas’ta verilen bir baloyu sokaktan izlemeye çalışan çocuklardan bahseden bir gazeteci yine bu dönemde şehirden atılmıştı.¹³

Görev yaptığı süre zarfında Nevzat Tandoğan’ın en önemli hedefi ve arzusu, Atatürk’ün takdirini kazanarak, onun, kentin asayişinin bozukluğuyla ilgili bir belirtiden rahatsız olup, bunu dile getirmesine imkân vermemektir. Bu nedenle, Atatürk’ün kullandığı başlıca güzergah olan Çankaya ve Ulus arası, onun için özel bir anlama sahip olmuştur. Ona göre Ankara, Bulvar (Atatürk Bulvarı) ile özdeşti.¹⁴ Bu cadde her gün sulanıp süpürülmekte, o dönemde hiçbir ilçe ve bucakta elektrik yokken, Atatürk Bulvarı’na ‘daha iyi aydınlatılması için’ elektrik lambaları eklenmekteydi.¹⁵ Özellikle göz önündeki yerlerin temizliği Tandoğan yönetimi için büyük önem arz etmekteydi ve buraların temizliği de, yine, başvuru kendine özgü kontrol ve yöntemlerle sağlanmaktaydı.¹⁶

¹³CANTEK, L. Funda Şenol, *a.g.e.*, s.222; yine, *Vatan* gazetesinde yayınlanan bir yazısında, Kızılcahamam’daki turistik tesisleri eleştiren Vedat Nedim Tör’ü “Seni bundan böyle gazetelere yazmaktan men ediyorum!” şeklinde azarlaması da Tandoğan’ın basınla olan nevi şahsına münhasır ilişkisine bir örnektir. TÖR, Vedat Nedim, *Yıllar Böyle Geçti*, İstanbul Milliyet Yayınları, 1976, s.66’dan aktaran KOCABAŞOĞLU, Uygur, *a.g.t.*, s.206. Benzer yöndeki örnek olaylar için bkz., KARAKUŞ, Emin, *a.g.e.*, s.17 v.d.

¹⁴CANTEK, L. Funda Şenol, *a.g.e.*, s.219.

¹⁵KARAKUŞ, Emin, *a.g.e.*, s.14.

¹⁶Bu tedbirlerle ilgili olarak yaşanan ilginç bir olay şu şekilde anlatılmıştır: “Ankara şehrinin belli başlı cadde ve sokakları, belli aralıklarla, isimleri yazılı temizlik işçilerine bölünür. Bundan maksat, kirli kalan semtlerin sorumlusunu tezce bulmaktır. Bir gün, bu düzenin işleyip işlemediğini kontrol için rahmetli Tandoğan, Temizlik İşleri Müdürü’ne der ki, “bir seferinde sokağın herhangi bir yerine, geçerken arabadan imzama taşıyan bir sigara paketi atacağım. Bu paket atıldığı dakikadan itibaren yarım saat içinde bana getirilmezse vay hâline”. Günler geçer. Gerçekten, rahmetli Tandoğan bir sabah içtiği Yenice sigarası paketinin arkasına, kendine mahsus iri ve kitap harfli yazı-

1929 yılında Vali ve Belediye Reisi, 1936'dan itibaren CHP İl Başkanı ve 1937 yılından sonra da İmar Heyeti Reisliği görevini yürüten Tandoğan'ın kentin yönetimi ile ilgili gücü ve yetkileri gerçekten de oldukça fazlaydı. Bu görevlere yasal mevzuattaki uygunluk ve üstlerin tam desteği gibi unsurlar da eklendiğinde, onun için yapılan Ankara'nın "olağanüti" valisi nitelemesinin ne kadar yerinde olduğu da ortaya çıkıyor. Bu yetki ve gücün sonucunda Tandoğan, şehri adeta tek başına yönetebilmekteydi. Örneğin, belediye meclisinin yetkisinde olan bir işi, "yüksek muvaffakatınızı istihalden emin olarak fikrimizi tatbikat sahasına geçirdik" diyerek Meclisin sadece bilgisine sunabilmekteydi.¹⁷

Nevzat Tandoğan'ın göreve geldiği dönemde Ankara Belediyesi oldukça fazla bir borç yükü içerisindeydi. Mali piyasada ticarî itibarı kalmayan belediye, Tandoğan döneminde, Ziraat Bankası ve İş Bankası'ndan sağlanan kredilerle dengeye getirilebilmiştir.¹⁸ Gerçekten de, Ankara için kullanılan kaynaklar görece oldukça yüksek ve büyük fedakârlıklara mâl olur nitelikteydi. Fakat mutlak olarak değerlendirildiğinde, bir başkenti kurmak gibi büyük bir iddia karşısında bu kaynaklar sınırlı kalmaktaydı. Nitekim bu sınırlılık, kamulaştırmaların yapılamamasında, önemli yol bağlantılarının açılmamasında, yeşil alanların gerçekleştirilememesinde ve plân dışı yapılaşma sorununun çözülmemesinde kendini göstermiştir.¹⁹ Kentin ima-

rı; plân disiplininin uzaklaşma ve spekülasyonun artması, Tandoğan'ın imar plânının hazırlayıcısı Jansen'le olan ilişkisinde sürekli olarak "mızıkçı çocuk" rolü oynayıp,²⁰ meseleyi; "Malatya'da dağ başında yollar yapmışım. Jansen bana şehir içinde sokak yapmayı mı öğretecek?"²¹ basitliğinde değerlendirmesi nedenlerine bağlı olarak içinden çıkılmaz bir hâl almış ve büyük ümitlerle kurulmaya çalışılan "Ülküdeki Ankara"²² projesinde hedeften uzaklaşmıştır. Nitekim Jansen'in devreden çıktığı ve kentin imarının tümüyle Tandoğan'ın yönetimine girdiği 1939 sonrası dönem, bu alandaki kötüleşmenin arttığı yıllara sahne olmuştur. Her yıl ortalama %6'lık bir nüfus artışının yaşandığı ve Türkiye'de bu hızla nüfus artışı gösteren tek kent olan Ankara, bu dönemde oldukça yaygın ölçekte yaşanan ve o yıllarda "Üçüncü Ankara" olarak adlandırılıp bir sorun olarak algılanamayan "gecekondulaşma" ile tanışmıştır.²³ Bu sorunu çözmek ve ortaya çıkan konut açığına bir çözüm bulabilmek için akla gelen formül ise, yapı kooperatifleri kurarak toplu konut girişimlerinde bulunmak olmuştur. Bunlardan ilki de, Ankara Bahçelievler Yapı Kooperatifi'nin kurulması olmuştur. Ancak bu girişim, Tandoğan tarafından imar plânı dışında olduğu gerekçesiyle sürekli olarak bir bunalıma itilirken, aynı şartlara sahip olan fakat ortakları arasında daha üst düzey siyasî kişiler ve Nevzat Tandoğan'ın kardeşi de bulunan Güven Yapı Kooperatifi gerekli izinleri almış ve yapılaşma sürecini süratle devam ettirmiştir.²⁴

sıyla (TANDOĞAN) imzasını atar ve paketi arabasıyla geçtiği sokağın bir yanına fırlatır. Yarım saat sonra Yenice paketi Vali'nin masasının üzerindedir". Bkz., *Meşhur Valiler* (Haz. Hayri ORHUN ve diğerleri), İçişleri Bakanlığı Merkez Valileri Bürosu Yayınları, Ankara, 1969, s.585.

¹⁷KOCABAŞOĞLU, Uygur, *a.g.t.*, s.203.

¹⁸BAYMAN, Mustafa Adli, *a.g.e.*, s.34.

¹⁹TANKUT, Gönül, *Bir Başkent'in İmarı, Ankara (1929-1939)*, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1993, s.205

²⁰KOCABAŞOĞLU, Uygur, *a.g.t.*, s.203.

²¹ATAY, Falih Rıfki, *Çankaya*, Bates Yayınları, İstanbul, 1980, s.425.

²²*Hakimiyet-i Milliye*, 2 Eylül 1933.

²³TEKELİ, İlhan: *Türkiye'de Kentleşme Yazıları*, Turhan Kitabevi, Ankara, 1982, s.65.

²⁴TEKELİ, İlhan ve Selim İLKİN, *Bahçelievler'in Öyküsü, "Bir Batı Kurumunun Yeniden Yorumlanması"*, Kent Koop. Yayınları, Ankara, 1984, s.81 v.d.

Tandoğan döneminin Ankara'sında, stad-yum, hipodrom, poligon, manej gibi spor ve tören alanları, elit tabakanın buluşma ve eğ-lenme yerleri, en hızlı gelişme sağlanan alan-lar olmuştur. Ancak bununla beraber, belirt-mek gerekir ki, kent halkının ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik belediye hastanesi, sebze hali, itfaiye teşkilatı, sergi evi gibi yapıların çağdaş biçimler kazanması²⁵ ve hepsinden önemlisi kenti yeşillendirme yolunda önemli adımların atılması, hep onun yönetiminde gerçekleşen ilerlemeler olmuştur.

Sonuç itibariyle değerlendirmek gerekirse, 1929-1946 yılları arası yaşanan dönemde, Ankara'nın yerel siyasetinde birinci derecede söz sahibi olan isim, vali ve belediye başkanı Nevzat Tandoğan olmuştur. Tandoğan, uyguladığı şahsına özgü yöntemlerle, bürokraside özgün sayılabilecek bir ekol yaratmış, Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki görece özerk bürokrat tipinden, burjuvazi ile daha fazla bütünleşmiş, işbirliğine yönelmiş bürokrat tipine geçişin²⁶ önemli bir motifi olmuştur. Fakat onun, konumuzla ilgili olarak sahip olduğu esas rol, dönemin siyasal yapısındaki temel mantıkla ilgilidir. 17 yıl boyunca, kenti, kendine has bir mantık ve güçlü bir irade ile yöneten Tandoğan'ın, bu süre zarfında başvurduğu yöntemler ve sahip olduğu anlayış, CHP'nin tek parti yönetiminin genel yaklaşımından farklı olmamıştır. Daha önce de ifade edildiği gibi, bu dönemde halk üzerindeki temel amaç ve beklenti, onu devlet eliyle modernleştirmek ve eğitmektir. Kuşkusuz ki, bu hedef için seçilen yol, zaman zaman kimi otoriter yöntem ve uygulamalardan da geçmekteydi. Bu boyutuyla, Tandoğan döneminde uygulanan üslup, dönemin genel yapısıyla da örtüşüyordu. Zaten merkezde böylesi güçlü bir yönetim varken,

kentsel ölçekte uygulanan bu yöntemlerin, Tandoğan'ın tamamıyla kendi iradesi ile ortaya çıktığını ya da en azından merkezin bunların karşısında bir söylem ya da eylem ortaya koyduğunu düşünmek yanlış olur. Zira böylesi bir siyasal yapıda, merkezin tasvip etmediği yöntemleri uygulayarak başkenti aralıksız olarak 17 yıl yönetmek mümkün değildi. Bu boyutuyla Tandoğan'ın, parti aracılığıyla gerçekleştirilmeye çalışılan sosyal yapıdaki dönüşümün kent ölçeğindeki mevcut ve muhtemel tepkilerini kendi şahsında toplayan bir fonksiyonu da olmuştur. Kent-sel düzenin sağlanmasında, aslında merkezin iradesi olmaksızın alınabileceği düşünüle-meyen pek çok karar ve uygulanan sert yön-temlerden yalnızca Nevzat Tandoğan sorumlu tutulmuştur. Fakat ona atfedilen şu meş-hur söz, bahsettiğimiz ilişkiyi teyit eden ve bir bütün olarak tek parti döneminin yöne-tim mantığını en doğru şekilde yansıtan bir ifade olarak tarihe geçmiştir: "Bu ülkeye ko-münizm gelecekte onu da biz getiririz".

Kaynaklar

ATAY, Falih Rıfki, *Çankaya*, Bateş Yayınları, İstanbul, 1980.

BAYMAN, Mustafa Adli, *Tandoğan, Şahsiyeti, Ölümü, Hatıraları*, Tan Matbaası, İstanbul, 1949.

CANTEK, L. Funda Şenol, *"Yaban"lar ve Yerliler, Başkent Olma Sürecinde Ankara*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003.

Cumhuriyet, 10 Temmuz 1946.

Hakimiyet-i Milliye, 17 Teşrinievvel 1931.

Hakimiyet-i Milliye, 2 Eylül 1933.

KARAKUŞ, Emin, *40 Yıllık Bir Gazeteci Gö-zü İle İşte Ankara*, Hürriyet Yayınları, İstanbul, 1977.

KOCABAŞOĞLU, Uygur, "Bir Devir, Bir Şehir, Bir Adam: 1929-1946 Ankara'sı ve Nevzat Tandoğan", *Türk Belediyeciliğinde 60. Yıl Ulusla-*

²⁵KOCABAŞOĞLU, Uygur, *a.g.t.*, s.205.

²⁶KOCABAŞOĞLU, Uygur, *a.g.t.*, s.209.

rarası Sempozyum Bildiri ve Tartışmalar, Ankara Büyükşehir Belediyesi Metropol İmar A.Ş. ve IULA-EMME Ortak Yayını, Ankara, 1990.

Meşhur Valiler (Haz. Hayri ORHUN ve diğerleri), İçişleri Bakanlığı Merkez Valileri Bürosu Yayınları, Ankara, 1969.

TANKUT, Gönül, *Bir Başkent'in İmarı, Ankara (1929-1939)*, Anahtar Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1993.

TEKELİ, İlhan ve Selim İLKİN, *Bahçelievler'in Öyküsü, "Bir Batı Kurumunun Yeniden Yorumlanması"*, Kent Koop. Yayınları, Ankara, 1984.

TEKELİ, İlhan, *Türkiye'de Kentleşme Yazıları*, Turhan Kitabevi, Ankara, 1982.

Türk İnkılâbı Tarihi ve Atatürk İlkeleri

Mehmet Ali Ünal

Türkiye'de yüksek öğrenimde kullanılan İnkılâp Tarihi kitapları çoğu defa konuları yeterince derinlikli, etraflı ve objektif bir şekilde ele almaktan uzaktır. Bu yüzden, söz konusu kitapları okumak öğrencilerin dağarcığına bir şey katmamaktadır. Mehmet Ali Ünal'ın *Türk İnkılâbı Tarihi ve Atatürk İlkeleri*, bu çizginin dışına taşmaktadır. Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet'e geçişi ayrıntılı bir şekilde ve her yönüyle işlemekle kalmamakta, genellikle 1950'de sonlandırılan yakın dönem tarihimizi daha yakın zamanlara kadar taşımaktadır. Ayrıca, konuların daha iyi anlaşılması için gerekli bilgilerle anlatımını takviye etmektedir. *Türk İnkılâbı Tarihi ve Atatürk İlkeleri* sadece üniversite öğrencilerine değil, ilgili okuyuculara da cazip gelecek bir kitap...

